

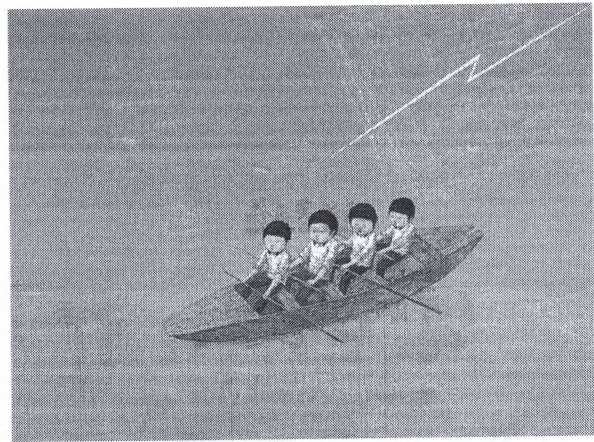

นิทานสุภาษิตจีน (90) 成语故事(九十)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 推舟于陆/推舟於陸 tuī zhōu yú lù (ทุย โจว ยหวิ ลู่) โดย คำว่า 推 tuī (ทุย) แปลว่า ผลัก เช่น ดัน 于/於 yú (ยหวิ) แปลว่า อยู่ที่ 舟 zhōu (โจว) แปลว่า เรือ 陆/陸 lù (ลู่) แปลว่า แผ่นดิน บนบก เมื่อนำมารวมกันก็จะแปลว่า เช่นเรือบนบก แต่เรือจะเคลื่อนที่คล่องตัวกว่าตอนอยู่ในน้ำ เมื่อเราเอามันมาใช้ผิดทาง โดยเอาเรือมาเข็นให้วิ่งบนบกนั้น ย่อมเป็นการกระทำที่เปลืองแรงเสียเปล่า จึงเปรียบเปรยกับการกระทำใดๆ หากทำไปอย่างไม่ถูกต้อง หรือมองไม่เห็นว่าจะสำเร็จได้ แต่ยังคงดันทุรังทำไป ก็จะทำให้เสียทั้งแรงกายแรงใจและเสียเวลา ทั้งนี้เรื่องราวของที่มาคำนี้จะเป็นอย่างไรรายละเอียดดูตัวอย่างจากนิทานสุภาษิตนี้

จีนในยุคสมัยราชวงศ์โจวตะวันออก 东周/東周 Dōng Zhōu (ตงโจว) แบ่งออกเป็นสองช่วงคือช่วงยุคชุนชิว 春秋/春秋 Chūn Qiū กับช่วงยุคจันกั๋ว 战国/戰國 Zhàn Guó ช่วงยุคชุนชิวคือช่วงต้นที่ราชวงศ์โจวตะวันออกเริ่มแตกแยกทำให้เกิดมีรัฐใหญ่เล็กมากมายนับร้อย จนเมื่อเวลาผ่านไปหลายรัฐเหล่านี้ก็รบพุ่งกัน รวมกันขึ้นมาใหม่ จึงก่อเกิดรัฐใหญ่ๆไม่กี่รัฐ สลับสับเปลี่ยนกันมีอำนาจและอิทธิพลด้วยเหล่าผู้นำนครรัฐเหล่านี้ต่างก็ต้องการจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่แห่งยุคแต่เพียงผู้เดียวให้ได้

จึงทำให้บ้านเมืองจีนในสองยุคนี้เกิดศึกสงครามมากมาย แต่ในขณะเดียวกัน ก็เป็นยุคทองของการก่อเกิดนักคิดนักปราชญ์จีนมากมาย จนเกิดเป็นยุคแห่งร้อยแปดสำนักวิชา 诸子百家/諸子百家 zhū zǐ bǎi jiā (จู จื่อ ไป่ เจีย) และเหล่าสำนักนักคิดเหล่านี้ก็มักจะเผยแพร่แนวคิดของตน แล้วโจมตีแนวคิดของสำนักอื่น จึงก่อให้เกิดปรากฏการณ์ร้อยสำนักประชันเสียง 百家争鸣/百家爭鳴 bǎi jiā zhēng míng (ไป่ เจีย เจิง หมิง)โดยหนึ่งในนั้นก็คือสำนักนักคิดแบบขง 儒家 Rú Jiā (หฺวูเจีย) ซึ่งมีขงจื๊อ 孔子 Kǒng zǐ เป็นผู้ก่อตั้งขึ้นมา ขงจื๊อเผยแพร่ความคิดของตนและรับลูกศิษย์ทุกคนขึ้นไว้มากมาย เพราะเขา

(ที่มาภาพ <http://www.baidu.com>)

มีหลักปรัชญาด้านการศึกษาเล่าเรียนว่า ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน 有教无类/有教無類 yǒu jiāo wú lèi (โหย่ว เจียว ลู่ เลย์) และมีหลักการสอนว่า สอนตามความต้องการและความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้ขงจื๊อยังมีหลักปรัชญาด้านผู้ปกครองบ้านเมืองว่า ต้องใช้คุณธรรมนำการปกครอง ดังนั้นขงจื๊อจึงมักพาลูกศิษย์ออกไปท่องเมืองต่างๆ เพื่อเผยแพร่แนวคิดทางการปกครองของตนต่อเหล่าผู้นำนครรัฐต่างๆ มีครั้งหนึ่ง ขงจื๊อพร้อมศิษย์ได้เดินทางไปรัฐเว่ย เพื่อนำหลักคุณธรรมไปเผยแพร่แก่เจ้าสุนครรัฐเว่ย เมื่อได้มีโอกาสเข้าพบเจ้านครรัฐเว่ยแล้ว ก็ได้นำเสนอแนวคิดด้านการปกครองของตน แต่เมื่อเวลาผ่านไป ก็ไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงใดเกิดขึ้น ลูกศิษย์จึงถามราชครูแห่งรัฐเว่ยว่า การมาเผยแพร่แนวคิดด้านการปกครองของพวกเราในครั้งนี้จะมีโอกาสสำเร็จไหม ราชครูตอบว่า การจะทำให้เจ้านครรัฐเว่ยทำตามหรือยอมรับหลักการคุณธรรมนำการเมืองนั้น มันก็เหมือนเข็นเรือให้วิ่งบนถนน

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้
成语比喻: 下了很多工夫, 却一点收获都没有。
成語比喻: 下了很多工夫, 卻